

1. Kaupunginvaltuusto

1971 lukien perustaa seuraavat uudet virat: kaksi leikinohjaajan (11) ja kaksi leikinohjaajan (9) virkaa (10.6. 421 §).

Muut sosiaaliset tehtävät

Kasvatusneuvolan 28. pl:aan kuuluvan kasvatusneuvolalääkäarin viran haltijan kanssa päätettiin tehdä palkkaussopimus siten, että

hänelle maksetaan 3 037 mk/kk 1.1.1970 lukien. Sopimus tehtiin toistaiseksi, molemminpuolinen irtisanomisaika 3 kk (27.5. 371 §).

Suomenkielisten kansakoulujen kasvatusneuvolan 28. pl:aan kuuluvan koulupsykiatrin viran haltijan kanssa päätettiin tehdä palkkaussopimus siten, että hänelle maksetaan 3 037 mk/kk 1.1.1970 lukien, molemminpuolinen irtisanomisaika kolme kuukautta (27.5. 371 §).

5. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Kansakoulutoimi

Kansakoulutoimen eräiden virkojen järjestely. Kaupunkiliiton toimisto oli syksyllä v. 1969 lähettänyt kaupungin ja kauppala-hallitusten tiedoksi hallituksen esityksen laiksi koulutoimen johtajista ja sihteereistä, mikä laki sittemmin annettiin 12.12.1969. Toimisto piti välttämättömänä, että koulu-suunnittelussa olisi apuna tehtävään riittävästi perehtynyt henkilö, minkä vuoksi olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin koulutoimen johtajan tai sihteerin viran perustamiseksi 1.4. 1970 lukien. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti

1) perustaa kaupungin kansakoululaitokseen 1.4. lukien yhden 34. pl:aan kuuluvan koulutoimen johtajan viran ja yhden 32. pl:aan kuuluvan ruotsinkielisen koulutoimen johtajan viran,

2) siirtää koulutoimen johtajan virkaan 1.4. lukien sitä haettavaksi julistamatta kansak. tarkast. Walter Erkon ja ruotsinkielisen koulutoimen johtajan virkaan sitä haettavaksi julistamatta kansak. tarkast. Hilding Cavinuksen,

3) kansakoululain 53 §:n nojalla perustaa 1.4. lukien kaupungin suomenkieliseen kansakoululaitokseen yhden 32. pl:aan kuuluvan koulutoimen apulaisjohtajan viran

4) siirtää 1.4. lukien perustettuun koulu-toimen apulaisjohtajan virkaan sitä haettavaksi julistamatta toisen kansak. tarkast. Kalevi Jääskeläisen, sekä myöntää rahoitusmenojen pääluokkaan uusia vakinaisia virkoja varten kaupunginvaltuuston käytettäväksi merkityistä määrärahoista suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan käytettäväksi 7 749 mk ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan käytettäväksi 3 550 mk kyseisten, aikaisempaa korkeampien, v. 1970 maksettavien palkkojen suorittamista varten (4.3. 172 §).

Koulukypsyysluokkia koskeva asia. Kaupunginvaltuuston 3.9.1969 hyväksymän toivomusponnen johdosta, joka koski koulukypsyysluokkien perustamista, suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oli tehnyt esityksen viiden koulukypsyysluokan ja viiden koulukypsyysluokan opettajan viran perustamisesta 1.8.1970 lukien. Kouluhallitukselta oli pyydetty lupa näiden erityisluokkien perustamiseen. Kouluhallitus ilmoitti 6.3.1970, ettei sen toimivaltaan kuulunut mainitun luvan myöntäminen. Samalla kouluhallitus ilmoitti, ettei sellaisten lasten koulunkäyntiä, jotka eivät ole oppivelvollisia eli joiden oppivelvollisuuden suorittamista on lykätty, voida nykyisen lainsäädännön puitteissa järjestää kansakoululaitoksessa,

mutta että kunnan siirrettyä peruskoulujärjestelmään voidaan kunnan koululaitokseen perustaa myös esikoululuokkia. Kaupunginvaltuusto merkitsi ilmoituksen tiedoksi sekä päätti lisäksi, että valtuusto edellyttää kaupunginhallituksen ryhtyvän toimenpiteisiin niiden edellytysten lisäämiseksi, joilla autetaan em. lasten mahdollisuuksia saada ohjausta ja opetusta koulukypsyuden saavuttamiseksi (13.5. 343 §, ks. lastentarhat).

Eräiden koulutoimen alaan kuuluvien kysymysten selvittämisestä tekivät vt Veikko Venamo ym. 17.9.1969 aloitteen, jossa esitettiin kaupunginvaltuuston päätettäväksi, että kaupunginhallitus kiireellisesti selvityttäisi, onko koulutoimen alalla Helsingin kaupungissa tapahtunut laiminlyöntejä sekä onko kaikki tarpeellinen tehty peruskoulun toteuttamiseksi. Luokista oli 1960-luvun alussa iltavuorossa n. 30 %, mutta 1960-luvun lopussa ei vuorolukua enää merkittävässä määrin esiintynyt. Koulujärjestelmän perusteista v. 1968 annetun lain eli peruskoulun ns. puitelain oli tarkoitus tulla voimaan 1.8.1970. Kuuden kuukauden kuluessa em. lain voimaantulosta, siis ennen 1.2.1971, kunnan tulee asettaa koulutoimen suunnittelua ja valmistelua varten koulusuunnittelutoimikunta, jossa on edustettuna eri kouluasteet ja -muodot. Valtioneuvosto vahvistaa 1.8.1972 mennessä mm. alueelliset toimeenpanosuunnitelmat, joissa määrätään, milloin kunnan koululaitos on perustettava. Peruskoulu toteutetaan koko maassa 1.8.1986 mennessä. Koulurakennusten sijoitusta, ohjelmointia ja rakentamista ohjaa ja valvoo koulurakennuskomitea. Taloudellisia toteuttamismahdollisuuksia selvittää taloussuunnittelutoimikunta, jonka työ alkoi jo parikymmentä vuotta sitten. Lisäksi on Helsingissä v:sta 1966 lähtien toiminut erityinen koulusuunnittelukomitea. Se sai ensimmäisen osamietintönsä valmiiksi 9.5.1969. Lain mukaan kunnan koululaitokseen voi kuulua mm. lastentarha, lukio ja ammatillisia oppilaitoksia. Komitea totesi kuitenkin, että Hel-

singin kaupungissa jo vanhastaan omina hallintokuntinaan toimivien lastentarhalaitoksen ja ammattikoululaitoksen liittäminen muutoinkin suureksi ja vaikeahoitaiseksi muodostuvaan kunnan koululaitokseen ei edistäisi lastentarhojen eikä ammattikoulujen asemaa. Helsingissä kunnan koululaitos muodostuisi siis kaupungin omista kansakouluista, valtion omistamista ja yksityisistä peruskouluun liitettävistä oppikouluista sekä tämän organisaation rinnalla ja sen kanssa yhteistyössä toimivista ns. korvaavista kouluista. Väestötilastoihin ja -ennusteisiin perustuen arvioidaan kaupungissa peruskoulun toteutumisen aikoihin olevan n. 72 000 peruskouluikäistä lasta. Kansakoulujen nykyinen oppilasmäärä on hieman yli 32 000. Puitelaisa edellytetään, että kunta jaetaan tiettyjä oppilasmääriä käsittäviin peruskoulupiireihin, jolloin koulupiiristä edellytetään tulevan kouluun n. 800 oppilasta. Komitea on ehdottanut koulupiiri jaoksiksi kaupungin alueen väestötilastollista jakoa viiteen suuralueeseen. Kaupunginhallitus päätti 29.9.1969 (ks. s. 237) koulusuunnittelukomitean osamietinnöstä aiheutuvista toimenpiteistä.

Koulukokeilun aloittaminen on komitean mielestä aiheellista mm. sen vuoksi, että huomattava osa kaupungin oppikouluista siirtynee keskikoulun osalta ns. korvaaviksi kouluiksi. Kaupungin vuosien 1970–1979 taloussuunnitelmassa on uuteen koulujärjestelmään siirtymiseen varauduttu v:sta 1975 alkaen. Johtokunta katsoi, ettei kaupungin koulutoimen alalla ole tapahtunut laiminlyöntejä ja että kaikki tässä vaiheessa tarpeellinen on tehty peruskoulun toteuttamiseksi Helsingissä. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta yhtyi suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan lausuntoon. Kaupunginhallitus viittasi valtuuston 4.3. perustettavaksi päättämiin kansakoululaitoksen uusiin virkoihin. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (17.6. 538 §).

1. Kaupunginvaltuusto

Peruskoulujärjestelmään siirtymisen kiirehtimisestä tekivät vt Airola ym. aloitteen 21.5.1969. Siinä todettiin, ettei v. 1966 asetun koulunuudistuskomitean valmistunut osamietintö perusteluineen ja ehdotuksineen tyydyttänyt kaupunkilaisten odotuksia. Eriytyistä hämmästystä oli herättänyt se, että peruskoulun toteuttamisaikataulu oli venytetty kymmeneksi vuodeksi. Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä ei pitänyt mieltänsä esitettyjä perusteluja sellaisina, jotka edellyttäisivät näin pitkää toteuttamisaikaa ja esittivät, että kaupunginhallitus asettaisi heti luottamusmiehistä kokoonpannun toimikunnan valmistelemaan peruskoulujärjestelmään siirtymistä siten, että se voitaisiin aloittaa Helsingissä viiden vuoden kuluessa ja että kaupungin osoittamalle alueelle viipymättä perustettaisiin kokeiluperuskoulu kokemusten saamiseksi Helsingin erityisolosuhteet huomioon ottaen. Lisäksi olisi tutkittava, mitä mahdollisuuksia olisi yksityisten oppikoulujen siirtämiseksi kunnan haltuun. — Väliaikainen koulu- ja koulusuunnittelutoimikunta totesi kaupunginhallituksen asettaneen toimikunnan 29.9.1969. Se on luottamusmiehistä kokoonpanttu ja sen tehtävänä on valmistella peruskoulujärjestelmään siirtymistä siksi, kunnes koulujärjestelmälain 13 §:n mukainen koulu- ja koulusuunnittelutoimikunta on asetettu. Koulu- ja koulusuunnittelukomitea ja väliaikainen koulu- ja koulusuunnittelutoimikunta olivat yksimielisiä kokeilutoiminnan tarpeellisuudesta, joka tapahtuisi kansakoululain puitteissa siten, että kansa- ja kansalaiskoulusta muodostettaisiin peruskoulu. Kokeilutoimintaa olisi pyrittävä saamaan aikaan myös ns. korvaavalla koululla. Toimikunta totesi, että peruskouluun tulisi siirtyä nopeammin kuin 10 vuodessa. Tässä vaiheessa ei kuitenkaan ollut mahdollista päättää lopullisesta aikataulusta ja lisäksi oli kokeilun aloittamiseen lainsäädännöllisiä esteitä. Myöskään ei toistaiseksi ollut pystytty riittävän tarkasti selvittämään peruskoulujärjestelmään siirtymiseen liittyviä ta-

loudellisia näkökohtia. Peruskoulukysymystä on selvitetty myös edellä vt Vennamon aloitteen yhteydessä. Kaupunginhallitus mainitsi mm., että vuosiksi 1970–1979 laaditussa taloussuunnitelmassa on arvioituina nettomenoina merkitty v:lle 1975 peruskoulun kolmea alinta luokkaa varten normaalien kansakoulumenojen lisäksi 30 mmk ja v:ksi 1975–1979 yhteensä 250 mmk. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (16.12. 975 §).

Koulu- ja koulusuunnittelutoimikunnan asettaminen. Koulujärjestelmän perusteista 26.7.1968 annetun (kunn. as. kok. n:o 119) ja 1.8.1970 voimaan astuneen lain 13 §:n mukaan kunnan tulee laissa tarkoitettun koulutoimen suunnittelua ja valmistelua varten asettaa 6 kk:n kuluessa lain voimaantulosta lukien koulu- ja koulusuunnittelutoimikunta, jossa tulee olla edustettuna eri kouluasteet ja koulumuodot. Kielellisen vähemmistön edustuksesta koulu- ja koulusuunnittelutoimikunnassa on noudatettava, mitä 9 §:ssä on säädetty. Kunnan koululaitosta järjestettäessä on mahdollisuuksien mukaan käytettävä hyväksi kunnassa toimivia kouluja, ja on yksityisen oppikoulun omistajalle varattava tilaisuus valita, haluaako hän luovuttaa koulunsa varoineen ja velkoineen kunnan haltuun vai käyttää koulun koulun kunnan peruskoulua korvaavana kouluna. Koulu- ja koulusuunnitelmasta, jonka pohjalta kunnan kouluohjesääntö laaditaan, tulee ilmetä, miten peruskouluopetus kunnassa järjestetään ym. Peruskouluasetus annettiin 26.6.1970 ja se tuli voimaan 1.8.1970. Asetuksen 161 §:ssä määritellään se, mitä kunnan koulu- ja koulusuunnitelman, jonka kunnallisvaltuusto hyväksyy, tulee sisältää.

Kaupunginvaltuusto päätti asettaa koulu- ja koulusuunnittelutoimikunnan perusteista 26.7.1968 annetun lain 13 §:ssä tarkoitettun koulu- ja koulusuunnittelutoimikunnan,

valita koulu- ja koulusuunnittelutoimikunnan puheenjohtajaksi kouluneuvos Jussi Saukkosen sekä jäseniksi kansak.op. Inkeri Airolan, koulunjoht. Sven Gladhin, pääsiht.

Anna-Liisa Hyvösen, lehtori Sinikka Karhuvaaran, teknikko Vilho Korjan, hum. kand. Yrjö Larmolan, fil.lis. Aarne Laurilan, rehtori Tor Lindblomin, ylitarkastaja Veikko Liukon, yliopettaja Börje Mattssonin, opett. Helena Meinanderin, rehtori Mikael Mikkelin, käsit.op. Selja Olkkosen, rehtori Jouko Palosen, valistussiht. Seppo Patrikaisen, koulunjoht. Raimo Pälviän, kirkkoherra Sigtrygg Sereniuksen, opett. Pirkko Tervon, tekniikan yo. Pekka Vennamon ja fil. maist. Erkki Äärysen sekä

oikeuttaa koulusuunnittelutoimikunnan ottamaan itselleen sihteerit ja kuulemaan asiantuntijoita (25.11. 863 §, kunn. as. kok. n:o 68).

Suomenkielisten kansakoulujen kanslia. Kaupunginvaltuusto päätti siirtää järjestelytoimiston 21. pl:aan kuuluvan työntutkijan viran ja sen nykyisen haltijan Mauri Venesjärven suomenkielisten kansakoulujen kansliaan sekä suomen- että ruotsinkielisten kansakoulujen työntutkimustehtävien hoitamista varten. Viranhaltijan palkkamenojen ja sosiaalimaksujen suorittamista varten siirrettiin ao. määrärahoista yht. 15 910 mk (4.3. 173 §).

Suomenkieliset kansakoulut. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa suomenkielisten kansakoulujen yhden alakansakoulunopettajan viran 1.8.1970 lukien yläkansakoulunopettajan viraksi ja perustaa 1.1.1971 lukien suomenkielisiin kansakouluihin yhden uuden 11. pl:n vahtimestari-talonmiehen viran (13.5. 344 §, 16.9. 649 §).

Seuraavat suomenkielisten kansakoulujen virat päätettiin lakkauttaa: 1.8.1970 lukien varsinaisen kansakoulun 25 kansakoulunopettajan virkaa, 6 poikien käsityönopettajan virkaa, 5 laulunopettajan virkaa ja yksi poikien laulunopettajan virka, kansalaiskoulun 3 metallityön opettajan virkaa, joihin sisältyy velvollisuus opettaa yleisaineita, 2 kone- ja sähköopin opettajan virkaa, joihin sisältyy velvollisuus opettaa metallityötä ja yleisaineita sekä 4 kaupallisten ainei-

den opettajan virkaa, joihin sisältyy velvollisuus opettaa yleisaineita sekä apukoulun 4 apukoulunopettajan virkaa (17.6. 495 §); 1.1.1971 lukien yksi veistokaluston hoitajan virka, yksi ruoanjakajan virka ja yksi siivoojan virka (2.9. 578 §) sekä 1.8.1971 lukien varsinaisen kansakoulun 30 kansakoulunopettajan virkaa ja kansalaiskoulun 3 metallityönopettajan virkaa, kaksi kone- ja sähköopin opettajan virkaa, joihin sisältyy velvollisuus opettaa metallityötä ja yleisaineita, neljä kaupallisten aineiden opettajan virkaa, joihin sisältyy em. velvollisuudet, 2 tyttöjen käsityönopettajan virkaa, kaksi kaupallisten aineiden opettajan virkaa sekä 3 kotitalouden opettajan virkaa ja muuttaa 1.8.1971 lukien kansalaiskoulun samaan palkkaluokkaan kuuluviksi yleisaineiden opettajan viroiksi seuraavat kansalaiskoulun opettajan virat: 2 yleisaineiden opettajan virkaa, joihin sisältyy velvollisuus opettaa puutyötä, neljä yleisaineiden opettajan virkaa, joihin sisältyy velvollisuus opettaa puu- ja metallityötä sekä kolme yleisaineiden opettajan virkaa, joihin sisältyy velvollisuus opettaa kaupallisia aineita (11.11. 823 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään v:n 1967 talousarvion pääomamenoihin Oulunkylän psykiatrisia hoitokoteja varten merkitystä siirtomäärärahasta 708 464 mk ja v:n 1968 talousarvioon Solakallion erityiskoulua varten merkitystä siirtomäärärahasta 84 911 mk sekä samalle tilille Teinilän ja Metsäkummun hoitokoteja varten merkitystä siirtomäärärahasta 623 060 mk, niiden käyttötarkoitusta osittain muuttaen, Aleksis Kiven kansakoulun peruskorjaustyötä varten (4.3. 165) §.

Kaupunginvaltuusto päätti kiitollisena ottaa vastaan Lapinlahden kansakoulun oppilaiden vanhempien lahjoittamat yhdeksän Salora-merkkistä televisiota, Kylänevan kansakoulun oppilaiden vanhempien lahjoittamat lämpökopiokoneen ja piirtoheittimen, Myllykallion kansakoulun opettajakunnan

1. Kaupunginvaltuusto

lahjoittamat nauhurin, kaiuttimen ja mikrokoopit niihin liittyvine kirjoinen sekä Silmä- ja kudspankkisäätiön Kaisaniemen kansakoulun heikkonäköisten lasten luokkaan sijoitettavaksi lahjoittaman Blaupunkt Malta -merkkisen television (27.5. 374 §, 9.12. 911 §, 4.3. 171 §).

Kesäsiirtolatoiminta. Vt Vuorela ym. tekivät v. 1968 aloitteen toimikunnan asettamisesta tutkimaan kansakoululaisten kesäsiirtolatoimintaa. Aloitteessa mainittiin, että Helsingin kansakoululaisten kesäsiirtolatoiminta on ollut jo 1920-luvulta lähtien kaupungin myöntämin varoin Helsingin opettajayhdistyksen hoidettavana. Tämä toiminta on vuosien kuluessa kasvanut niin, että sen kustannukset v. 1970 ovat n. 700 000 mk, josta n. 46 000 mk peritään hoitomaksuina ja loput, n. 650 000 mk, on kaupungin kustannettava. Kesäsiirtolatoiminta kestää 10 viikkoa, jolloin 770 lasta saa koko tämän ajan ja 980 lasta viiden viikon ajan viipyä 18 eri siirtolassa. Kun toiminta on jatkunut jokseenkin samoissa puitteissa jo 40 v:n ajan, ja kun kaupunki on itsekin ostanut kiinteistöjä eri puolelta Suomea, aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin asettamaan toimikunta tutkimaan kansakoululaisten kesäsiirtolatoimintaa ja kehittämään sitä ajan vaatimusten edellyttämälle tasolle ja etsimään mahdollisuuksia käyttää jo olemassa olevia tiloja muihinkin tarkoituksiin, erityisesti vanhusten virkistystoimintaan. Helsingin Opettajayhdistyksen Kesävirkestystoimikunta oli todennut, että kaupunki rakennutti kesällä v. 1968 Ristiinan Hietaniemeen ensimmäisen kesäsiirtolakäyttöön tarkoitetun, 60 lapsen majoitusrakennuksen. Siitä lähtien on käytössä olevien kiinteistöjen taso jatkuvasti parantunut. Kesällä v. 1968 oli myös aloitettu kiinteistövirastolta vuokratusta Hästholmen nimisessä kiinteistössä Vuosaarella päiväsiirtolatoiminta, josta oli saatu erittäin myönteisiä kokemuksia. Toimintaa pyritään laajentamaan. Urheilu- ja ulkoiluvirasto sekä

huoltovirasto olivat näihin kiinteistöihin tustuttuaan todenneet, ettei ollut mahdollisuutta käyttää niitä sinä aikana, kun niissä ei ollut siirtolatoimintaa. Myöskään vanhus- ja kouluikä nuorempien lasten sijoittaminen ei tullut kysymykseen, koska kiinteistöjä voitiin käyttää vain kesäisin. Toimikunta katsoi, että aloite ei ollut nyt ajankohtainen. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta viittasi kaupunginhallituksen asettaman nuorisokomitean mietintöön, jossa oli käsitelty lasten virkistystoiminnan muotoja ja toiminnassa havaittuja puutteellisuuksia. Johtokunnan käsityksen mukaan ei olisi syytä asettaa erillistä toimikuntaa tutkimaan kansakoulujen kesävirkestystoimintaa. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaiden kesäsiirtolatoimintaa hoitava Helsingfors folkskolors lärare- och lärarinneförening totesi aloitteen johdosta, että koululääkäri oli hyväksynyt yhdistyksen kesäsiirtolatoimintaa varten vuokraamat kiinteistöt koululaisille kesän aikana sopiviksi kodeiksi. Ne eivät kuitenkaan soveltuneet alle kouluikäisille lapsille eivätkä vanhuksille, joiden kesävirkestystyksen järjestäminen kuuluu muille hallintoelimille. Kaupunginhallituksen ilmoituksen mukaan oli kesällä 1970 toiminnassa 16 kansakoulujen kesäsiirtolaa, joista yksi oli päiväsiirtola. Näihin voitiin sijoittaa n. 1 750 kansakoululaista, jolloin sijoittamatta oli jäänyt 250 pyrkijää. Vuosaaren päiväsiirtolaan, johon oli otettu Kantakaupungin ja itäisten kaupunginosien lapsia, oli voitu sijoittaa melkein kaikki halukkaat. Kertomusvuoden aikana oli rakennettu Vihdin Hiidenlinna uusi talous- ja ruokalarakennus. Vuokrakiinteistöjenkin kunto oli tyydyttävä, sillä kaupungin omistamien siirtolakiinteistöjen lisääntyttyä oli heikoimmat vuokrakiinteistöt voitu karsia pois. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi (28.10. 796 §).

Ruotsinkielisten kansakoulujen seuraavat virat päätettiin jättää vakinaisesti täyttämättä 1.8.1973 saakka: kolme varsinaisen

kansakoulun opettajan virkaa sekä yksi kansalaiskoulun metallityön opettajan virka (2.9. 580 §).

Oppilaiden jatkuvan vähenemisen takia päätettiin seuraavat ruotsinkielisten kansakoulujen avoimiksi tulleet virat lakkauttaa 1.1.1971 lukien: kaksi varsinaisen kansakoulunopettajan virkaa sekä yksi apukoulun, yksi kansalaiskoulun yleisaineiden ja yksi kansalaiskoulun puutyön opettajan virka (2.9. 579 §).

Lahjoitukset. Kaupunginvaltuusto päätti kiitollisena ottaa vastaan ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaiden vanhempien ja opettajien Kaarelan, Topeliuksen ja Vesalan koulua varten lahjoittamat televisiot (1.4. 245 §).

A m m a t t i o p e t u s t o i m i

Ammattioppilaitosten toimisto. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa 1.1.1971 lukien ammattioppilaitosten toimistoon yhden uuden 27. pl:aan ja III kielitaitoluokkaan kuuluvan kurssitoiminnan johtajan viran, jonka haltijalta vaaditaan yliopistossa tai muussa korkeakoulussa suoritettu loppututkinto tahi insinööritutkinto. Sanotun viran haltijan tehtävänä on suunnitella ja järjestää ammattikurssitoimintaa kaikissa ammattioppilaitosten johtokunnan alaisissa oppilaitoksissa sekä kehittää sitä, hoitaa kurssien hallinto- ja toimistotehtäviä, pitää jatkuvasti yhteyttä johtaviin ammattikasvatusviranomaisiin ja elinkeinoelämän edustajiin sekä seurata ammattikoulutuksen tarpeen kehitystä samoin kuin suorittaa muut johtokunnan ja ylitarkastajan määräämät toimialansa kuuluvat tehtävät (1.4. 248 §).

Vallilan ammattikouluun päätettiin perustaa yksi 20. pl:aan kuuluva työnopettajan virka 1.1.1971 lukien (1.4. 247 §).

Haagan ammattikouluun päätettiin 1.1.1971 lukien perustaa seuraavat virat: kolme ammattiaineiden opettajan (24) virkaa, yksi

yleisaineiden opettajan (24) virka, neljä työnopettajan (20) virkaa, yksi varastonhoitajan (13), yksi vahtimestarin, (10) sekä kaksi toimistoapulaisen (8 ja 7) virkaa (1.4. 246 §, 16.9. 652 §).

Käpylän ammattikoulu. Merkittiin tiedoksi, että valtioneuvosto oli 13.8.1970 hyväksynyt kaupungin 17.12.1969 tekemän anomuksen saada perustaa Käpylän ammattikoulu -niminen valtionavustukseen oikeutettu ammattioppilaitos Helsingin kaupunkiin. Koulu aloittaa toimintansa syyslukukauden 1970 alussa. Samalla lopettavat toimintansa Helsingin kaupungin kirjapainokoulu, Helsingin kaupungin leipurikoulu ja Helsingin kaupungin hienomekaanikkokoulu. Koulujen oppilaat siirtyvät Käpylän ammattikouluun (16.9. 636 §).

Käpylän ammattikouluun päätettiin perustaa yksi toimistoapulaisen (8) virka 1.1.1971 lukien (16.9. 652 §).

Kaupunginvaltuusto päätti kiitollisena ottaa vastaan Paperitukku Oy:n *kirjapainokoululle* lahjoittaman automaattisen filminkehityskoneen (2.9. 577 §).

Herttoniemen ammattikoulu. Merkittiin tiedoksi, että valtioneuvosto oli 21.5.1970 hyväksynyt kaupungin 12.11.1969 tekemän anomuksen, että sille myönnettäisiin lupa perustaa Herttoniemen ammattikoulu -niminen valtionavustukseen oikeutettu ammattioppilaitos Helsingin kaupunkiin eräin vähäisin koulun opintolinjojen nimiä koskevin muutoksin ja siten, että oppilaitoksella on oikeus aloittaa toimintansa sen jälkeen, kun ammattikasvatushallitus on todennut toimintaedellytysten olevan olemassa opetustilojen, opettajien sekä opetusvälineistön ja kaluston osalta. Päätökseen ei sisältynyt mainintaa perustamiskustannuksista eikä vuosittaisista ylläpitokustannuksista (17.6. 484 §).

Kaupungin osallistuminen Hotelli- ja ravintolaopiston sekä Hotelli- ja ravintolakoulun toimintakustannuksiin. Hotelli- ja ravintolaopistosäätiö sekä Hotelli- ja ravintolakoulu-

1. Kaupunginvaltuusto

säätiö olivat anoneet, että kaupunki sisällyttäisi em. opiston ja koulun oppilaspaikoista 30 % ammattikoulutuspaikkakiintiöönsä, koska hotelli- ja ravintolaelinkeinon harjoittajat eivät enää pystyneet taloudellisesti vastaamaan laajentuneen koulutuksen aiheuttamista kustannuksista. Hotelli- ja ravintolakoulun 320 oppilaasta n. 30 % on helsinkiläisiä ja oppilaista n. puolet sijoittuu valmistuttuaan pääkaupungin hotelleihin ja ravintoloihin. Lisäksi naispuoliset oppilaat, joita on n. 70—80 % koko oppilasmäärästä, ovat avioliiton solmittuaan hakeutuneet kaupungin sairaaloiden, virastojen ym. palvelukseen. Hotelli- ja ravintolaopiston oppilasmäärä oli syksyllä 1970 n. 230, joista helsinkiläisten osuus lukuvuonna 1969/70 oli n. 40 %. Kaupunginvaltuusto oikeutti kaupunginhallituksen tekemään

I. Hotelli- ja ravintolaopistosäätiön kanssa seuraavansisältöisen sopimuksen:

S o p i m u s

Helsingin kaupunki ja Hotelli- ja ravintolaopistosäätiö ovat kaupungin osallistumisesta säätiön ylläpitämän Hotelli- ja ravintolaopiston toimintakustannuksiin tänään tehneet seuraavan sopimuksen:

1 §.

Kaupunki sitoutuu suorittamaan 30 prosenttia Hotelli- ja ravintolaopiston niistä vuotuisista menoista, jotka jäävät jäljelle, kun opiston kokonaiskustannuksista vähennetään sen saama valtionavustus.

2 §.

Osallistuessaan edellä sanotuin tavoin opiston kustannusten suorittamiseen kaupunki saa oikeuden nimetä yhden varsinaisen jäsenen ja varajäsenen säätiön hallitukseen sekä sen lisäksi oikeuden nimetä säätiön yhden tilintarkastajan ja varatilintarkastajan.

3 §.

Edellä 1 §:ssä sanotun kaupungin sitoumuksen ehtona on, että valtioneuvosto hyväksyy Hotelli- ja ravintolaopiston osalta 70 oppilaspaikkaa sellaisiksi ammattioppilaitoksista annetussa laissa määritellyiksi vuotuisiksi oppilaspaikoiksi, jotka kaupunki on velvollinen kustantamaan ja ylläpitämään. Ellei valtioneuvosto hyväksy edellä sanottua menettelyä, raukeaa tämä sopimus.

4 §.

Tämä sopimus tulee voimaan 1.7.1970 siten, että kaupunki sitoutuu vuonna 1970 suorittamaan 15 prosenttia Hotelli- ja ravintolaopiston edellä sanotuin tavoin määritellyistä koko vuoden nettomenoista. Sen jälkeen sopimus jatkuu molemminpuolisin kahden (2) vuoden irtisanomisajoin.

5 §.

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisällöistä kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

II. Hotelli- ja ravintolakoulusäätiön kanssa seuraavansisältöisen sopimuksen:

S o p i m u s

Helsingin kaupunki ja Hotelli- ja ravintolakoulusäätiö ovat kaupungin osallistumisesta säätiön ylläpitämän Hotelli- ja ravintolakoulun toimintakustannuksiin tänään tehneet seuraavan sopimuksen:

1 §.

Kaupunki sitoutuu suorittamaan 30 prosenttia Hotelli- ja ravintolakoulun niistä vuotuisista menoista, jotka jäävät jäljelle, kun koulun kokonaiskustannuksista vähennetään sen saama valtionavustus.

2 §.

Osallistuessaan edellä sanotuin tavoin koulun kustannusten suorittamiseen kaupunki saa oikeuden nimetä yhden varsinaisen jäsenen ja varajäsenen säätiön hallitukseen sekä sen lisäksi oikeuden nimetä säätiön yhden tilintarkastajan ja varatilintarkastajan.

3 §.

Edellä 1 §:ssä sanotun kaupungin sitoumuksen ehtona on, että valtioneuvosto hyväksyy Hotelli- ja ravintolakoulun osalta 100 oppilaspaikkaa sellaisiksi ammattioppilaitoksista annetussa laissa määritellyiksi vuotuisiksi oppilaspaikoiksi, jotka kaupunki on velvollinen kustantamaan ja ylläpitämään. Ellei valtioneuvosto hyväksy edellä sanottua menettelyä, raukeaa tämä sopimus.

4 §.

Tämä sopimus tulee voimaan 1.7.1970 siten, että kaupunki sitoutuu vuonna 1970 suorittamaan 15 prosenttia Hotelli- ja ravintolakoulun edellä sanotuin tavoin määritellyistä koko vuoden nettomenoista. Sen jälkeen sopimus jatkuu molemminpuolisoin kahden (2) vuoden irtisanomisajoin.

5 §.

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisällöistä kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle (13.5. 345 §).

Muu opetustoimi

Suomenkielinen työväenopisto. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa suomenkieliseen työväenopistoon 1.9.1971 lukien kaksi 24. pl:aan kuuluvaa opettajanvirkaa siten, että toisen viran opetusalaana ovat vieraat kielet ja toisen yhteiskunnalliset aineet. Pätevyysvaatimuksena kumpaankin virkaan on yliopistossa suoritettu filosofian kandidaatin

tutkinto tai vastaava korkeakoulututkinto, johon sisältyy korkein arvosana jossakin opetusalaan kuuluvassa aineessa, tutkintoon sisältyvä tai erikseen suoritettu arvosana aikuiskasvatuksessa tai kasvatustieteessä sekä vähintään yhden vuoden harjoittelu tai toimiminen opettajana työväenopistossa (16.9. 650 §).

Ruotsinkieliseen työväenopistoon päätettiin 1.9.1971 lukien perustaa yksi 24. pl:aan kuuluva opettajanvirka, jonka haltijalta vaaditaan yliopistossa tai muussa korkeakoulussa tai kansakoulun opettajaseminaarissa taikka muussa opettajainvalmistuslaitoksessa suoritettu loppututkinto sekä joko loppututkimuksen yhteydessä tai erikseen suoritettu arvosana kansansivistys- tai kasvatusopissa (16.9. 651 §).

Sivistystoimi

Kaupunginkirjasto. Myllypuron sairaskotiin perustetun kaupunginkirjaston laitospirjasto-osaston toiminnan aloittamisen johdosta valtuusto päätti muuttaa Helsingin kaupungin kirjasto-ohjesäännön 2 §:n, joka koski kaupungin ylläpitämiä kirjastoja ja kouluhallitus vahvisti 15.10.1970 em. muutoksen (2.9. 583 §, 25.11. 859 §, kunn. as. kok. n:o 112).

Kaupunginkirjastoon päätettiin 1.1.1971 lukien perustaa seuraavat virat: yksi sivukirjastonhoitajan (23), talonmies-vahtimestarin (9) ja toimistoapulaisen (8) virka sekä neljä kirjastoamanuenssin (16), kaksi kirjastoautonkuljettajan (13), kaksi toimistoapulaisen, viisi kirjastoapulaisen ja kahdeksan sanomalehtisalivalvojan (7) virkaa (10.6. 421 §).

Kaupunginkirjaston yksi avoinna oleva sivukirjastonhoitajan virka (22) päätettiin lakkauttaa 1.1.1971 lukien ja avoinna oleva siivoojan virka (3) 1.10.1970 lukien (2.9. 582, 581 §).

Kaupunginmuseon 9. pl:aan kuuluva talon-

1. Kaupunginvaltuusto

mies-vahtimestarin virka päätettiin lakkauttaa 1.8.1970 lukien (27.5. 375 §).

Kaupunginvaltuusto päätti kiitollisena ottaa vastaan kuvanveistäjä Elsa Zilliacuksen kaupungille testamenttaamat omaisuusesineet (4.3. 170 §).

Musiikkilautakunnan ja kaupunginorkesterin toimisto. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa Helsingin kaupungin musiikkilautakunnan ja kaupunginorkesterin toimiston johtosäännön 3 §:n, joka koskee henkilökunnan valitsemista (25.11. 864 §, kunn. as. kok. n:o 154).

Kaupunginvaltuusto päätti, että kaupunki liittyy Suomen Sinfoniaorkesterit -yhdistyksen jäseneksi 1.1.1971 lukien (28.10. 780 §).

Sävellyskilpailun järjestämisestä kotimaisille säveltäjille olivat vt Loppi ym. tehneet aloitteen 18.2.1970. Aloitteessa kiinnitettiin huomiota siihen, että Helsingin konserttitalo tulee valmistumaan syksyyn 1971 mennessä. Talon valmistuminen on koko maan musiikkielämässä niin suuri tapaus, että sen merkeissä kaupungin tulisi pyrkiä edistämään myös kotimaista luovaa säveltaidetta. Tämä voisi tapahtua järjestämällä sävellyskilpailu kotimaisille säveltäjille. Sävellyskilpailulla tulisi pyrkiä aikaansaamaan sinfoniaorkesterille soveltuvia sävelteoksia. Lisäksi tulisi kilpailun ohjelmaan sisältyä toinen sarja populaarimusiikin säveltäjille siten, että kilpailu kohdistuisi vaativamman viihdeluonteisen musiikin aikaansaamiseen. Sävellyskilpailu olisi järjestettävä siten, että siinä palkittuja teoksia voitaisiin esittää konserttitalon avajaisviikolla syksyllä v. 1971, joihin juhlallisuuksiin mahdollisesti tullaan yhdistämään myös ensi vuonna toimeenpantavat Helsingin juhlatviikot. Sävellyskilpailu olisi julistettava viimeistään keväällä v. 1970. Kaupunginhallitus ilmoitti päättäneensä 20.4.1970 mm. julistaa sävellyskilpailun suomalaisille säveltäjille uuden konsertti- ja kongressitalon valmistumisen johdosta, hyväksyä musiikkilautakunnan laatimat sävellyskilpailun säännöt ja asettaa kutakin säännöissä edellytet-

tyä sarjaa varten palkintolautakunnan. Kilpailukutsu julkaistiin sanomalehdissä 30.4. 1970. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (18.2. 155 §, 10.6. 461 §).

»Ars 1969 Helsinki» -näyttelyn tappion korvaaminen. Vuonna 1968 tekemänsä päätöksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti myöntää Suomen Taideakatemialle rahoitusmenoihin kuuluvista käyttövaroistaan 34 380 mk:n suuruisen avustuksen käytettäväksi »Ars 1969 Helsinki» -näyttelystä aiheutuneen tappion peittämiseen (2.9. 571 §).

Lastenteatteritoiminnan järjestämisestä 16.9. tekemässään aloitteessa totesivat vt Laurila ym., että taidetilaisuuksia järjestetään lapsille vain vähän ja satunnaisesti. Kaupunki on suhtautunut myönteisesti lasten musiikkikasvatukseen, ja teatterit ovat lisäämässä lapsille sopivaa ohjelmistoa, mutta sellainen teatteritoiminta, mihin lapset itse voivat ottaa osaa, on Helsingissä toistaiseksi järjestämättä. Tällainen toiminta on erittäin suositua mm. Tukholmassa, jonka kahdessa-toista kaupungin järjestämässä lastenteatterissa on mukana kuutisentuhatta lasta. Kun kysymyksessä on verraten laaja työ, jota yksityiset tuskin voivat ottaa vastuulleen, olisi tällainen toiminta katsottava lähinnä kaupungin tehtäväksi. Helsingin teatterisäätiön hallitus piti aloitteessa esitettyä ajatusta periaatteessa tukemisen arvoisena. Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto on 5.11. asettanut erityisen lapsi-, koulu- ja nuorisoteatteritoimikunnan laatimaan selvityksen lapsiteatteriin liittyvistä asioista huhtikuun 1971 loppuun mennessä. Samanlaisia toimikuntia ovat asettaneet myös Työväen Näyttämöiden Liitto ja Suomen Harrastajateatteriliitto. Säätiön hallitus ehdotti, että kaupungin johto yhteistyössä kaupunginteatterin kanssa seuraisi näiden toimikuntien työskentelyä voidakseen ottaa kantaa siihen, mihin yhteyteen lasten omatehoinen teatteritoiminta olisi luontevimmin sijoitettavissa. Kaupunginhallitus totesi, että huomattava

osa sellaisesta lapsiteatteritoiminnasta, johon lapset itse osallistuvat, tapahtuu koulujen piirissä. Koska kuitenkin lapsiteatteritoimintaa parhaillaan selvitetään ja tutkitaan, lie nee kaupungin syytä odottaa näiden selvitysten tuloksia. Kaupunginvaltuusto kehotti kaupunginhallitusta huolehtimaan siitä, että kaupungin taholta perehdytään niihin selvityksiin, joita on tekeillä lastenteatteritoiminnan järjestämisestä, ja että tarpeellisten tutkimusten valmistuttua ryhdytään käytännöllisiin toimenpiteisiin tällaisen toiminnan aloittamiseksi tarvittaessa yhteistyössä yksityisten ryhmien ja järjestöjen kanssa (16.12. 997 §).

Nuorisotoimistoon päätettiin perustaa hallinnollisen sihteerin (24) virka 1.1.1971 lukien (10.6. 421 §).

Huumausaineiden väärinkäyttöä koskevan valistustyön tehostamiseksi tekivät vt Appelvqvist ym. aloitteen 26.2.1969. Aloitteessa mainittiin, että v. 1968 Helsingissä tuli ilmi 303 huumausainerikosta, mikä oli 10 kertaa enemmän kuin edellisellä vuonna. Rikoksista oli 58 salakuljetus- ja myyntirikosta sekä 144 laitonta huumausaineen hallussapittoa. Poliisi takavarikoi tällöin 3 kg hashista ja 2.1 kg amfetamiinisekoituksia. Rikollisuus on samanaikaisesti lisääntynyt levottomuutta herättävästi kaupungissa. Aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään seuraaviin toimenpiteisiin:

1) järjestämään valistusta huumausaineista ja niiden väärinkäytöstä kaupungin nuorisohajaajakoulutuksen yhteydessä sekä yhteistyössä nuorisojärjestöjen ja muiden asiasta kiinnostuneiden kanssa,

2) järjestämään valistusta huumausaineista ja niiden väärinkäytöstä esim. kilpailujen muodossa Helsingin kouluissa ja

3) raittiuslautakuntaa kehoitettaisiin mahdollisesti yhteistyössä kaupungin nuorisotoimiston kanssa järjestäessään kirjoituskilpailuja kaupungin kouluissa sekä raittiusviikon aikana panemaan suuremman painon

lisääntyneelle huumausaineiden väärinkäytölle.

Aloitteen johdosta nuorisotyölautakunta mainitsi, että talvella 1967/68 huumausainekysymyksen tultua ajankohtaiseksi käsiteltiin sitä koskevaa kirjallisuutta toimiston jengityöntekijäin säännöllisissä työkokouksissa. Työntekijöille oli hankittu ja käännetty alaa koskevia artikkeleita ym. sekä järjestetty luentotilaisuuksia koko kenttähenkilökunnalle, joissa eräät asiantuntijat olivat pitäneet esitelmiä. Samalla nuorisotoimisto oli seurannut myös ulkomailta tapahtuvaa kehitystä. Avoimien ovien kerhojen isännät tekivät opintomatkan Tukholmaan tutustuakseen huumausaineita käyttävien nuorten keskuudessa tehtävään työhön. Kirjoituskilpailujen järjestämisestä lautakunta totesi, että asiantuntijoiden lausuntojen mukaan huumausaineita koskevassa valistustyössä olisi noudatettava asiallista ja objektiivista linjaa. Huumausaineklinikan johtaja tri Peter Chappel Lontoosta mm. on sitä mieltä, että asiatonta keskustelua huumausaineista on aivan liikaa. Hänen mielestään huumausainetietoa olisi liitettävä kouluopetuksessa johonkin sopivaan oppiaineeseen. Lautakunta oli järjestänyt nuorisolle kirjoituskilpailuja, mutta kilpailun järjestäminen huumausainekysymyksestä tuskin olisi paikallaan, koska koululaisten asiasta saama tietous perustuu suurelta osalta joukkotiedotusvälineistä saatuihin tietoihin, jotka useimmiten ovat epäasiallisia. Lautakunnan mielestä valistustyötä varten olisi perustettava erityiselin, jossa olisivat edustettuina lastensuojeluvirasto, terveydenhoitovirasto, kansakoulujen kanslia, raittiuslautakunnan toimisto, nuorisotoimisto ja oppikoulujen rehtorien yhteistyöelin ja joka tekisi nopeasti valistustyösuunnitelman kouluja ja nuorisotyötä varten. Lautakunta puolsi huumausainekysymyksen esille ottamista raittiusviikon aikana. Valistustyötä olisi myös entistä enemmän suunnattava lasten ja nuorten vanhempiin. Raittiuslautakunta piti osuuttaan huumausaineongelman

1. Kaupunginvaltuusto

käsittelyssä jo nyt merkittävänä, koska sen toimesta oli kouluissa järjestetty ehkäisevää valistustyötä, lautakunnan toimistoon oli hankittu asiaa valaisevaa elokuva-aineistoa, lisäksi lautakunta oli osallistunut asiaa koskevien painotuotteiden kustantamiseen, hankintaan ja levittämiseen. Syksyllä v. 1969 oli saatu valmiiksi huumausainekysymystä käsittelevä uusi kuultokuvasarja, joka tullaan esittämään helsinkiläisissä kouluissa. Koulujen taholta annettava valistustyö aloitettiin lukuvuonna 1969/70 järjestämällä ns. huumausainepäivät. Luennoitsijoina toimivat kysymykseen perehtyneet lääkärit. Kansalaiskoulun oppilaiden keskuudessa suoritettiin kartoittava kysely, jonka avulla pyrittiin selvittämään heidän tietouttaan ja asenteitaan huumausainekysymykseen. Tutkimuksista ilmeni, että em. koululaiset tunsivat nimeltä useita huumausaineita, mutta heidän tietonsa aineiden haittavaikutuksista todettiin vähäisiksi. Kansa- ja kansalaiskoulujen oppilaille oli annettu huumausainevalistusta kouluhallituksen asiaa koskevan kierto- kirjeen mukaisesti sekä koulu- että terveydenhoitoviranomaisten toimesta. Lastensuojelulautakunta oli muodostanut erityisen päihdetoimikunnan, jossa olivat edustettuina kaupungin ao. elimet, poliisilaitos sekä eräät asiasta kiinnostuneet järjestöt. Vaikka toimikunnan tehtävä liittyikin lähinnä alkoholin väärinkäyttöä koskeviin kysymyksiin, toimikunta joutui kiinnittämään huomiota myös huumausaineongelmaan. Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan yhteistoimintaa huumausaineongelmien selvittämiseksi ja hoitamiseksi oli jo riittävästi olemassa. Kaupunginvaltuusto kehotti kaupunginhallitusta ryhtymään kiireellisiin ja tehokkaisiin toimenpiteisiin Helsingin huumausaineongelman hallitsemiseksi levittämällä asiallista tietoa nuorille ja heidän vanhemmilleen sekä järjestämällä ja tukemalla huumausaineitten väärinkäyttäjien avohoitoa (10.6. 465 §).

Vapaina olevien *kansakoulutilojen luovuttamisesta nuorisojärjestöjen* ja järjestöihin ku-

lumattomien nuorten *käyttöön* tekivät vtt Pekka ja Veikko Vennamo aloitteen 3.9.1969. Aloitteessa kiinnitettiin huomiota siihen, että kaupungissa on huutava puute erilaisista nuorison käyttöön tarkoitetuista kokoontumis- ja vapaa-ajanviettotiloista ja ehdotettiin, että kaupunginvaltuusto kehottaisi kiireellisesti kaupunginhallitusta luovuttamaan vapaana olevat kansakoulutilat nuorisojärjestöjen sekä järjestöihin kuulumattomien nuorten käyttöön heidän vapaa-ajanviettoharrastuksiinsa. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta viittasi kansakoululain 12 §:ään, missä tarkoin määritellään, minkälaisiin tarkoituksiin kouluja saadaan käyttää. Kaupunginhallitus on v. 1957 vahvistanut säännöt kansakouluhuoneistojen käytöstä muuhun kuin koulun omiin tarkoituksiin. Lukuvuonna 1968/69 suomenkielisillä kansakouluilla oli luovutettavissa ulkopuolisten iltakäyttöön 55 voimistelu- tai juhlasalia (ruotsinkielisillä kansakouluilla 6) sekä 795 (103) normaali- luokkahuonetta. Jos otetaan huomioon huone- tilojen käyttö viitenä viikonpäivänä klo 18—21, jolloin tilat yleensä ovat olleet ulkopuolisten käytettävissä, käytettiin voimistelu- ja juhlasaleja em. aikana keskimäärin 56 (48.3) % käytettävissä olleesta viikkotuntimäärästä ja normaaliluokkahuoneita vastaavasti 8.2 (0.15) %. Kansakouluasetuksen 43 §:n mukaan koulunkäyntinsä päättäneelle nuorisolle voidaan koulun toimesta järjestää sellaista opinto- ja sivistysharrastuksia edistävää toimintaa, joka on sopuinnussa koulun kasvatustehtävän kanssa. Vuoden 1969 aikana järjestettiin tällaista kerhotoimintaa 27 kerhossa n. 900 kerholaiselle. Varoja toimintaan käytettiin 36 093 mk. Määräysten mukaan vapaina olevia kansakouluhuoneistoja luovutetaan ensi sijassa nuoriso- ja kansansivistysjärjestöjen toimeenpanemia nuorison itsekasvatus- ja sivistyspyrkimyksiä edistäviä tilaisuuksia varten. Säännöstöön ei sisälly kieltoa, ettei kouluhuoneistojen käyttöä saataisi myöntää järjestöihin kuulumattomillekin nuorille.

Esimerkiksi Munkkiniemen, Nuottapolun ja Lehtisaaren koulupiirin kouluista on erilaisiin tarkoituksiin vuokrattu kokoontumis- ja harjoitustiloja niitä halunneille. Hakijoita ei kuitenkaan ole ollut riittävästi, mikä johtuu seurojen ja järjestöjen taloudellisista mahdollisuuksista. Koulunjohtajan mielestä oli koulutilojen vuokraus ulkopuolisille kohtuuttoman kallista. Mikäli tähän asiantilaan saataisiin korjaus, supistaisi se ainakin jossain määrin koulujen epätaloudellista vajaakäyttöä. Johtokunta totesi, että koska kouluhuoneistojen käyttöluopia koskeva menettely nojautui em. säännöksiin, ei aloite siltä osin antanut aihetta toimenpiteisiin. Sitä vastoin kysymys siitä, vapautetaanko kouluhuoneistoja harrastustoimintaansa käyttävä nuoriso suorittamasta niitä maksuja, joita koulujen käyttäjiltä peritään, jää kaupunginhallituksen harkittavaksi. Tällöin jäävät sanotut kustannukset kaupungin maksettaviksi. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta yhtyi eo. lausuntoon. Kaupunginhallitus totesi mm., että järjestöt saavat kaupungilta avustusta toimintaansa varten ja tähän sisältyvät myös koulutilojen käyttämisestä aiheutuvat maksut. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (10.6. 462 §).

Urheilu- ja ulkoilutoimi

Lauttasaaren itärantaa koskevan kokonaissuunnitelman hyväksyminen. Kaupunginhallitus kehotti v. 1966 urheilu- ja ulkoilulautakuntaa yhteistyössä satamalaitoksen ja rakennusviraston kanssa ensi tilassa laadittamaan ja esittämään kaupunginhallitukselle ranta-alueita Pajalahti-Vattuniemen karit koskevan kokonaissuunnitelman ja ottamaan samalla huomioon lumenkaatopaikan tarkoituksenmukaisen järjestämisen sekä satamalaitoksen rakentaman laiturin mahdollisimman tehokkaan hyväksikäytön. Kokonaissuunnitelman laatiminen oli annettu arkkitehtitoimisto Juutilainen-Kairamo-Pantzarin tehtäväksi. Suunnitelma valmistui 2.11.1968 ja käsittää Pajalahden venesataman siihen liittyvine puistoalueineen, kalastus-, troolari-tms. sataman, Helsingfors Segelklubb -nimisen yhdistyksen purjehdusseura-alueen, kaupungin telakka-alueen, merimiesammattikoulun ja osan Veijarivuoren puistosta. Suunnitelmassa on myös osoitettu mahdollisuus pysäköintitalon rakentamiseen kortteliin n:o 31121. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä em. arkkitehtitoimiston 2.11.1968 päivätyn, Lauttasaaren itärantaa koskevan kokonaissuunnitelman kuitenkin siten, että ennen suunnitelman lopullista toteuttamista Vattuniemenkujan ynnä Pajalahden osalle johtavat ajoyhteydet tutkitaan tarkemmin sekä ettei laajennussuunnitelmaa Vattuniemen kareista etelään toteuteta, ennen kuin asia on erikseen tutkittu. Lisäksi kaupunginvaltuusto kehotti kaupunginhallitusta kiirehtimään Pajalahden venesatamahankkeen toteuttamista aloittamalla kiireimmiten aallonmurtajan rakentaminen (27.5. 376 §).

Pihlajasaaren ulkoilupuiston maankäyttösuunnitelman hyväksyminen. Urheilu- ja ulkoiluvirasto oli antanut arkkitehtitoimiston 2.11.1968 päivätyn, Lauttasaaren itärantaa koskevan kokonaissuunnitelman kuitenkin siten, että ennen suunnitelman lopullista toteuttamista Vattuniemenkujan ynnä Pajalahden osalle johtavat ajoyhteydet tutkitaan tarkemmin sekä ettei laajennussuunnitelmaa Vattuniemen kareista etelään toteuteta, ennen kuin asia on erikseen tutkittu. Lisäksi kaupunginvaltuusto kehotti kaupunginhallitusta kiirehtimään Pajalahden venesatamahankkeen toteuttamista aloittamalla kiireimmiten aallonmurtajan rakentaminen (27.5. 376 §).

Pihlajasaaren ulkoilupuiston maankäyttösuunnitelman hyväksyminen. Urheilu- ja ulkoiluvirasto oli antanut arkkitehtitoimiston 2.11.1968 päivätyn, Lauttasaaren itärantaa koskevan kokonaissuunnitelman kuitenkin siten, että ennen suunnitelman lopullista toteuttamista Vattuniemenkujan ynnä Pajalahden osalle johtavat ajoyhteydet tutkitaan tarkemmin sekä ettei laajennussuunnitelmaa Vattuniemen kareista etelään toteuteta, ennen kuin asia on erikseen tutkittu. Lisäksi kaupunginvaltuusto kehotti kaupunginhallitusta kiirehtimään Pajalahden venesatamahankkeen toteuttamista aloittamalla kiireimmiten aallonmurtajan rakentaminen (27.5. 376 §).

1. Kaupunginvaltuusto

30.12.1966 päivätyn maankäyttösuunnitelman yksityiskohtaisten rakennussuunnitelmien pohjaksi siten, että suunnittelun yhteydessä on vielä tutkittava mahdollisuuksia vähentää viemäröintikustannuksia ja sijoittaa asunnot parhaalla mahdollisella tavalla. Samalla olisi tutkittava tarkasti uusien teiden paikat. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: Vuorovenliikenteen Helsingin puoleisen lähtöpaikan lähistöllä autojen pysäköintialueet varataan siten, ettei siitä aiheudu haittaa Merisataman puistosuunnitelmille (11.11. 824 §).

Pallokentälle suunnitellun ns. kuplahallin aikaansaamista koskevan selvityksen antamisesta kaupunginvaltuustolle olivat vt Rahkamo ym. tehneet aloitteen 15.4. Siinä mainittiin, että sen jälkeen kun kaupunginhallitus äänestyksen jälkeen oli päättänyt palauttaa urheilu- ja ulkoilulautakunnan ehdottaman ylipainehallin rakentamishankkeen uudelleen tutkittavaksi, oli kaupungin urheilupiireissä oltu huolestuneita ja pettyneitä, koska päätös samalla merkitsi asian lykkäämistä. Kuplahalleista saadut kokemukset olivat olleet erittäin myönteisiä ja tarkoituksenmukaiseksi havaittuja urheilu- paikkaratkaisuja sekä Suomessa että ulkomailla. Lisäksi niiden hankintahinta oli vain murto-osa tähän asti toteutettuihin muihin urheilulaitoksiin verrattuna. Aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin antamaan kaupunginvaltuustolle 29.4.1970 pidettävässä kokouksessa selvitys niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt em. kuplahallin aikaansaamiseksi. Kaupunginhallituksen 13.4.1970 pidetyssä kokouksessa oli selostettu ne työkohteet, joihin kertomusvuoden talousarvioon urheilulaitosten ja kenttien rakentamista varten merkitty 1 141 000 mk:n suuruinen määräraha ja aikaisempina vuosina myönnettyistä siirtomäärärahoista käyttämättä oleva 189 160 mk eli yht. 1 330 160 mk tullaan käyttämään. Muovisen ylipainehallin sijoittamiseen Töölön pallokentälle oli näissä suunnitelmissa va-

rattu 220 000 mk. Muovisen ylipainehallin sijasta oli esittelijän esityksessä ollut pukusuojan rakentaminen Pitäjänmäen urheilukentälle. Kun lautakunta Suomen Palloliiton Helsingin piirin anomuksesta kuitenkin oli päättänyt käyttää määrärahasta 215 900 mk muovisen ylipainehallin sijoittamiseen Töölön pallokentälle, ei pukusuojan rakentamiseen ollut määrärahaa. Mainittu pukusuojarakennus oli myös urheilu- ja ulkoilulautakunnan käsityksen mukaan erittäin tarpeellinen. Lautakunta oli esittänyt, että se oikeutettaisiin aloittamaan em. määrärahan käyttö 801 000 mk:n osalta ja että lisäksi myönnettäisiin 220 000 mk Pitäjänmäen pukusuojan rakentamista varten. Lautakunnalla ja rakennusvirastolla ei ollut mahdollisuutta selvittää ylipainehallia koskevia teknisiä tekijöitä. Selvitys olisi kuitenkin välttämätön, koska saatujen tietojen mukaan v. 1969 mm. Suur-Tukholman alueella myrsky tuhosi 16 muovista ylipainehallia. Kaupunginhallitus päätti 13.4. mm. palauttaa kysymyksen ylipainehallista ja sen rahoittamisesta urheilu- ja ulkoilulautakunnan uudelleen käsiteltäväksi. Lautakunta on v:n 1971 talousarvioehdotuksessaan ottanut kuplahallin rakennuskustannukset huomioon 400 000 mk:n suuruisina. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (15.4. 299 §, 28.10. 798 §).

Toimenpiteisiin ryhtymisestä kurittomuuden ehkäisemiseksi urheilukentillä tekivät vt Zilliacus ym. aloitteen 12.2.1969. Tässä kiinnitettiin huomiota kaupungin urheilu- ja ulkoilualueiden puutteelliseen valvontaan ja sen aiheuttamiin hyvin arveluttaviin seurauksiin. Nuorisotilojen ja -toiminnan vajauksesta johtuen on joukko kielteisesti suhtautuvia aineksia ruvennut liikkumaan erityisesti kaupungin luistinradoilla, missä väkivalta ja mm. rahojen sekä omaisuuden kiristäminen ovat toistuvia ilmiöitä. Onpa eräs poika saanut kallonmurtumankin tällaisen pahoinpitelyn seurauksena. Asiantilan korjaamiseksi olisi kaupunginhallitusta kehoitet-

tava mitä pikimmin ryhtymään toimenpiteisiin joko kenttämestareiden lukumäärän lisäämiseksi tai heidän oikeuksiensa lisäämiseksi siten, että heillä metelin tms. sattuessa on oikeus puuttua asiaan. Urheilu- ja ulkoilulautakunta mainitsi, että talvikauden 1968/69 aikana havaittiin erällä luistinradoilla ym. tehdyn ilkivaltaa rikkomalla pysäköintialueen valaisimia. Kaikki teot eivät kuitenkaan tule kenttähenkilökunnan tai poliisin tietoon, eivätkä pienet lapset, joiden kimpun käydään, uskalla kääntyä aikuisten puoleen. Vartijoiden lukua on kyllä pyritty määrärahojen puitteissa lisäämään. Poliisin valtuuksien hankkiminen kenttähenkilökunnalle on erittäin vaikea ja laajakantoinen kysymys. Parannusta asiaan saataisiin, mikäli ajatus ns. puistopoliisin perustamisesta voitaisiin toteuttaa. Asiaa tutkimaan olisi lautakunnan mielestä asetettava erityinen komitea. Poliisilaitos oli ilmoittanut, ettei se katso voivansa puoltaa poliisin valtuuksien myöntämistä puistonvartijoille, koska näiltä puuttuvat poliisialan kokemus ja koulutus. Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan urheilukenttien ja luistinratojen valvonta olisi pidettävä niin hyvänä, kuin se määrärahojen puitteissa on mahdollista, mutta samalla olisi tärkeätä, että yleisö suhtautuisi valvojiin myönteisesti. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi (10.6. 460 §).

Yrjönkadun uimahalli. Vt Heilala ym. tekivät 17.9.1969 aloitteen tilojen järjestämisestä Yrjönkadun uimahalliin pikapesulaa ja pukuprässäämöä varten. Aloitteessa mainittiin Yrjönkadun uimahallin olevan kaupungin ainoa todellinen kylpylä, jossa uintimahdollisuuksien lisäksi oli erilaisia saunoja, pesijätärpälvelu, hierontaa ja parturointia. Lisäksi toimi uimahallissa kahvilähettämö. Asiakaspalvelua olisi kuitenkin vielä kohennettava järjestämällä uimahallin yhteyteen kemiallinen pesula ja pukuprässäämö. Urheilu- ja ulkoilulautakunnan ilmoituksen mukaan uimahallia palveli aikaisemman

omistajan aikana naapurikiinteistössä oleva pukuprässäämö. Uimahallikiinteistön siirryttyä v. 1967 kaupungin omistukseen lopetti prässäämö toimintansa. Kun uimahallin omalinavaatepesula syksyllä v. 1969 lopetti toimintansa, voitiin pesulatilat luovuttaa prässäämöä varten. Näiden 25 m²:n suuruisten pesulatilojen kunnostamisen jälkeen oli 8 prässäysliikkeeltä pyydetty tarjous tilojen vuokraamiseksi prässäysliikkeen toimintaa varten. Tällöin oli esitetty yksi tarjous, joka myöhemmin peruutettiin. Urheilu- ja ulkoiluviraston tarkoituksena oli lähiaikoina pyytää uusia tarjouksia. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (10.6. 463 §).

Kumpulan uima-altaan kattamista koskeva selvitys. Vuoden 1970 talousarvion käsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto velvoitti kaupunginhallituksen kiireellisesti selvittämään, kuinka suuret kustannukset aiheutuisivat Kumpulan uimalan uima-altaan kattamisesta siten, että uimalaa voitaisiin käyttää myös talvisin. Rakennusviraston talorakennusosasto oli tutkinut uimalan piirustukset ja todennut, ettei uimalaa suunniteltaessa eikä rakennettaessa ollut tehty mitään laitoksen mahdolliseen kattamiseen halliuimalaksi tarkoitettuja ylimääräisiä rakenteita. Alustavan kustannusarvion laatiminen ei kuitenkaan ollut mahdollista ilman pääpiirteistä rakennusohjelmaa ja luonnospiirustuksia. Edullisimmalta kuitenkin tuntui rakentaa talvikäyttöön pienempi uusi uimahallirakennus. Talorakennusosasto oli aloittanut myös paineilmahallin käyttömahdollisuuksien tutkimisen ja arvioinut alustavasti hallin ja sen pystyttämiseksi välttämättömien muutostöiden kustannukset n. 543 000 mk:ksi. Paineilmahallin vuotuiset kustannukset kuoletuksia lukuun ottamatta arvioitiin seuraaviksi: pystytys-, purkamis- ja varastointikustannukset n. 20 000 mk, puhaltimien ja valaistuksen sähkökustannukset n. 30 000 mk sekä lämmityskustannukset n. 70 000 mk. Vedenkäsittelyn, lämmityksen ja

1. Kaupunginvaltuusto

pukusuojien käyttökustannuksia sekä henkilökuntamenoja ei em. arviossa ole otettu huomioon. Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi eo. selvityksen sekä hyväksyi samalla toivomusponnen, jossa edellytettiin, että kaupunginhallitus ryhtyy kiireellisesti toimenpiteisiin suunnitelmien laatimiseksi Kumpulän maa-uimalan kattamiseksi paineilma-menetelmää käyttäen (27.5. 377 §).

Vuosaaren Kallvikin niemen kunnostamisesta ulkoilu- ja uintitarkoitukseen v. 1968 tekemässään aloitteessa mainitsivat vt Jokinen ym., ettei kaupungin v:n 1967 aikana Vuosaaren alueelta Kallviksudden-nimisen niemen kärjestä hankkiman, n. 11 ha:n suuruisen alueen käyttötarkoitusta eikä hallintoa ollut vielä määrätty. Alue on eräs niitä harvoja kaupungin ranta-alueita, jossa on laaja ja tasainen hiekkaranta ja puhdas uintikel-poinen vesi. Jotta alue saataisiin virkistys- ja ulkoilukäyttöön, olisi se siirrettävä urheilu- ja ulkoilulautakunnan hallintoon sen toimesta tähän tarkoitukseen kunnostettavaksi. Urheilu- ja ulkoilulautakunnan ilmoituksen mukaan Kallvikin niemen alueet ovat olleet vapaasti yleisön käytettävissä. Alueiden kunnostamisen on katsottu vaativan niin suuria kustannuksia, että on odotettu kaikkien vapaa-ajan viettoon tarkoitettujen Vuosaareissa olevien alueiden siirtämistä lautakunnan hallintoon ja hoitoon, jolloin työt saataisiin taloudellisimmin tehdyiksi. Hallinnon siirtämisen jälkeen olisi myös mahdollista laatia maankäyttösuunnitelma, jossa otettaisiin huomioon alueen käyttö niin uimarantana kuin muuhunkin virkistys- ja ulkoilutoimintaan. Kiinteistölautakunta totesi, ettei Kallvikin niemeä ole vielä asemakaavoitettu, mutta että on todennäköistä, että se soveliaisuutensa vuoksi aikanaan osoitetaan asemakaavassa lähinnä virkistys- ja ulkoilukäyttöön. Aloitteessa tarkoitettujen, 21.6.1967 ostettaviksi päätettyjen tilojen lisäksi kaupunginvaltuusto oli 8.3.1967 päättänyt, että kaupunki ostaa Kallvikin niemen eteläosassa sijaitsevat kahdeksan muuta tilaa ja kahden

tilan yhteisen alueen, yht. 4.204 ha sekä 17.9.1969 Kallvikin niemen keskiosassa sijaitsevat kolme tilaa, yht. 3.2 ha. Lautakunnan mielestä kaikki nämä alueet voitaisiin siirtää urheilu- ja ulkoilulautakunnan hallintoon. Kaupunginhallitus oli 21.9.1970 päättänyt siirtää ko. tilat urheilu- ja ulkoilulautakunnan hallintoon 1 280 400 mk:n pääoma-arvoisina. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (28.10. 797 §).

Helsingin ja Tallinnan välinen kuntokävely. Kaupunginvaltuusto päätti myöntää urheilu- ja ulkoilulautakunnan käytettäväksi 43 000 mk Helsingin ja Tallinnan kuntokilvan järjestelyistä aiheutuvien kustannusten suorittamista varten. Kaupunginhallituksen tehtäväksi annettiin sopivan kiertopalkinnon hankkiminen kilpailuja varten (18.3. 214 §).

Venelaituritoiminnan parantamisesta 15.4. tekemässään aloitteessa mainitsivat vt Ukkola ym. muun muassa, ettei ollut kaupunkilaisten edun mukaista, että venelaiturit annetaan paikallisten venelaiturikerhojen hallintaan siten, että nämä suorittavat venepaikkojen jälleenvuokrauksen. Tällöin, jos omistaa esim. soutuvene ja haluaa pitää sen kaupungin omistamassa venelaiturissa, on liityttävä venekerhon jäseneksi. Tämä johtaa siihen, että on maksettava suuri liittymismaksu ja jäsenmaksu venepaikkamaksun lisäksi. Lisäksi kerho määrää erinäisiä velvoitteita. Aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään toimenpiteisiin kaupungin venelaituritoiminnassa ilmenevien epäkohtien korjaamiseksi sekä ohjesäännön vahvistamiseksi venelaiturikerhoja varten. Lisäksi tulisi kaupungin tutkia venepaikkojen jälleenvuokrausta, venelaiturikerhojen toimintaa ja tarkoituksenmukaisuutta, perittyjen maksujen käyttöä ym. Urheilu- ja ulkoilulautakunta mainitsi, että sille siirrettiin satamalautakunnalta veneiden laiturointi- ja talvisäilytysasiat v. 1964. Yksityisille vuokrattavia paikkoja oli vähennyksistä huolimatta tarjolla niin, että

niitä esim. v. 1968 jäi vuokraamatta 172 laituripaikkaa. Samalla kun yksityisille veneenomistajille vuokrattavista paikoista on viime vuosina ollut ylitarjontaa, ovat monet kaupungin alueella toimivat veneyhteisöt kärsineet tuntuva paikkapulaa. Veneyhteisöjen jäsenyys tarjoaa nim. veneenomistajalle monenlaisia etuja. Arvostetuimpia niistä ovat aidattu ja vartioitu venesatama ja usein myös talvisäilytysalue. Veneiden kunnostus, vesillelasku ja telakointi voidaan yhteisön puitteissa myös järjestää taloudellisesti edullisimmalla tavalla. Rakennusviraston v. 1966 ilmestyneessä julkaisussa pidetään kaupungin edun mukaisena veneiden laituroinnin hoitamista yhteistoiminnassa venekerhojen kanssa. Kaikki venelaiturit rakennetaan kaupungin kustannuksella ja vuokrataan lautakunnan vahvistamaa taksaa noudattaen, joka on paikkaa kohti sama yksityisille veneenomistajille ja veneyhteisöille riippumatta laiturin rakennuskustannuksista. Urheilu- ja ulkoiluvirasto ei määrää kerhojen kustannettaviksi mitään laiturirakennelmia. Venekerhot ja pursiseurat ovat rinnastettavissa kaupungin alueella toimiviin urheiluseuroihin, joille ei kaupungin toimesta ole laadittu eikä lautakunnan käsityksen mukaan voidakaan laatia ohjesääntöä, jossa yhdistystä kielletäisiin esim. hankkimasta itselleen kiinteää omaisuutta. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (15.4. 300 §, 9.12. 948 §).

Eräiden rakennusten ja alueiden vuokraaminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti urheilu- ja ulkoilulautakunnan tekemään Primula Oy:n kanssa seuraavansisältöisen vuokrasopimuksen:

Helsingin kaupungin urheilu- ja ulkoilulautakunta vuokraa ja luovuttaa Korkeasaassa tässä kaupungissa sijaitsevan, kaupungin omistaman ravintolarakennuksen irtaimistoinen sekä saassa sijaitsevat kioskit ja kafeteriarakennuksen ravintolaliikkeen ynnä kioski- ja itsepalvelumyynnin harjoitta-

mista varten Primula Oy:lle seuraavilla ehdoilla:

1) Vuokra-aika alkaa kesäkauden 1970 alussa ja päättyy ilman erikseen tapahtuvaa irtisanomista joulukuun 31 p:nä 1984.

2) Vuotuinen kiinteä vuokramaksu on ravintolan ja kioskien osalta 3 338 mk sekä kafeterian osalta 2 781 mk.

3) Vuotuinen vaihtuva vuokramaksu on ravintolan ja kioskien osalta puolitoista (1½) % sekä kafeterian osalta neljä (4) % niiden kokonaisuudennistä.

4) Helsingin kaupungin revisioviraston edustajilla on oikeus milloin tahansa tarkastaa vuokramiehen kirjanpidon tulotositteet vaihtuvan vuokran laskemiseksi tarpeellisilta osilta. Heillä on tämän tarkastuksen yhteydessä mahdollisesti tietoonsa saamiensa liikesalaisuuksina pidettävien seikkojen suhteen vaitiolovelvollisuus.

5) — 6) — — —

7) Vuokramies on velvollinen harjoittamaan ravintolarakennuksessa I luokan ravintolaliikettä sekä kafeteriarakennuksessa vastaavasti itsepalvelutyypistä ruoka- ja virvoketarjoilua. Ravintola on mahdollisuuksien mukaan pidettävä avoimna yleisölle vuosittain 1 p:stä toukokuuta 15 p:ään syyskuuta päivittäin ainakin klo 12—20. Kafeteria on puolestaan pidettävä vuosittain samana aikana avoimna päivittäin toisen vuorolaiivan saapumisesta siihen saakka, kunnes on puoli tuntia viimeisen vuorolaiivan lähtöön. Ravintola tai kafeteria on pidettävä lisäksi avoimna kahvin ja virvokkeiden tarjoilua varten vuosittain 16 p:stä syyskuuta säännöllisen lauttaliikenteen loppumiseen saakka ainakin lauantaisin ja sunnuntaisin. Talvikauden ajaksi vuokramiehellä on oikeus perustaa tarjoilupisteitä eläintarhaosaston kanssa tarkemmin sovittaviin paikkoihin. Vuokramiehen pyynnöstä on urheilu- ja ulkoiluvirastolla oikeus myöntää poikkeuksia edellä mainittuihin aukioloaikoihin syyskuun 1 p:n ja toukokuun 15 p:n välisen ajan osalta.

1. Kaupunginvaltuusto

8) Ravintolan hinnat on pidettävä kohtuullisina ja kafeterian hinnat mahdollisimman halpoina. Hintaluetteloiden ja muiden yleisölle tarkoitettujen tiedotusten on oltava suomen-, ruotsin- ja englanninkieliset. Yleisöä palvelevasta henkilökunnasta on ainakin osan oltava sekä suomen että ruotsin kielen taitoista.

9) Vuokramiehellä ei ole ilman urheiluja ulkoilulautakunnan lupaa oikeutta rakentaa Korkeasaaren uusia rakennuksia eikä laitteita. Mikäli yleisönpalvelun kannalta on tarpeellista, on vuokramies velvollinen järjestämään eläintarhaosaston osoittamiin paikkoihin uusia tarjoilupisteitä. Jäätelö on mahdollisuuksien mukaan myytävä irtojäätelön muodossa vohveleina.

10) Urheilu- ja ulkoilulautakunta sitoutuu olemaan vuokraamatta muulle yrittäjälle saarelta aluetta tai rakennusta ravintolan tahi kafeterian pitoa varten. Kuitenkin lautakunnalla on vuokramiehen kanssa etukäteen neuvoteltuaan oikeus myöntää saareen saapuville yhdistyksille poikkeustapauksissa lupa tarjoilla kahvia, virvokkeita ym. omille jäsenilleen ja vierailleen. Lisäksi lautakunnalla on oikeus myöntää muulle yrittäjälle lupa kahvin ym. virvokkeiden tarjoilupisteen perustamiseen, ellei vuokramies 9) kohdassa tarkoitetun kehotuksen saatuaan ole siihen halukas tai ellei vuokramies halua järjestää tarjoilua tilaisuuden aikana.

11) Vuokramies sitoutuu järjestämään eläintarhaosaston henkilökunnalle ravintolan tahi kafeterian aukioloaikana muina arkipäivinä paitsi lauantaisin työmaaruokalan tasoinen ja hintaisen ruokailun.

12) Vuokramiehen on suoritettava tavarankuljetuksensa saaressa omin ajoneuvoin. Vuokramies saa kuitenkin poikkeustapauksissa, mikäli se tapahtuu kaupungin töille haittaa tuottamatta, sopimuksen mukaan käyttää asianmukaista korvausta vastaan kaupungin omistamaa hevosta.

13) Vuokramies on velvollinen hoitamaan hyvin rakennuksia ja laitteita, pitämään ne

ja rakennusten ympärillä ravintolan, kafeterian ja kioskien käytössä olevat tarjoilualueet siistissä kunnossa sekä ylläpitämään hyvää järjestyttä. Mikäli siivouksen järjestämisestä aiheutuu epäselvyyttä, on vuokramies velvollinen sopimaan eläintarhaosaston kanssa yksityiskohtaisesti siivousalueiden rajoista.

Kaupunki huolehtii rakennusten ulkokorjauksista, vuokramies taas sisä- ja kalustokorjauksista sekä uuden kaluston hankkimisesta. Kaupungin omistamasta ulkokalustosta, pöydistä ja tuoleista, on vuokramies velvollinen vuosittain maalauttamaan kolmanneksen (1/3) Korkeasaaren intendentin antamien ohjeiden mukaan. Ulkokaluston talvisäilytykseen toimittamisesta huolehtii vuokramies. Vuokra-ajan päätyttyä on rakennukset ja kaupungin omistama kalusto palautettava hyvässä kunnossa kaupungin hallintaan, kuitenkin ottaen huomioon luonnollinen kuluminen.

14) Vuokramies vastaa polttopuista ja sähkönkulutuksesta.

15) Urheilu- ja ulkoilulautakunnalla tai sen määräämillä henkilöillä on oikeus milloin tahansa toimittaa rakennusten ja laitteiden katselmus ilmoitettuaan siitä, mikäli mahdollista, vuokramiehelle etukäteen.

16) Vuokramies on velvollinen noudattamaan, paitsi voimassa olevia yleisiä määräyksiä niitä erityisohjeita, joita urheilu- ja ulkoilulautakunta ja Korkeasaaren intendentti tai hänen valtuuttamansa järjestyksen tahi tämän sopimuksen voimassa pitämiseksi ehkä antaa.

17) Muita kuin edellä nimenomaan myönnettyjä oikeuksia ei vuokramies tämän sopimuksen perusteella saaressa nauti.

18) Vuokramiehellä ei ole ilman urheiluja ulkoilulautakunnan suostumusta oikeutta siirtää tätä sopimusta osittainkaan kolmannelle miehelle.

19) Jos vuokramies laiminlyö vuokramaksun tai 15 kohdassa mainitun katselmuksen perusteella määrättyjen korjausten suo-

rittamisen määräajassa tai jos vuokramies muutoin rikkoo tämän sopimuksen määräyksiä, on vuokraoikeus heti menetetty, mikäli urheilu- ja ulkoilulautakunta niin vaatii.

Tätä sopimusta on tehty kaksi samanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle (10.6. 422 §).

Urheilu- ja ulkoilulautakunta oikeutettiin tekemään Helsingin Työväenyhdistyksen kanssa seuraava sopimus:

Helsingin kaupungin urheilu- ja ulkoilulautakunta oikeuttaa täten Helsingin Työväenyhdistyksen pitämään omistamansa ravintolarakennuksen sekä viisi kioskia entisillä paikoillaan Mustikkamaan ulkoilupuis-tossa seuraavilla ehdoilla:

1) Vuokra-aika alkaa tammikuun 1 p:nä 1970 ja päättyy ilman erikseen tapahtuvaa irtisanomista joulukuun 31 p:nä 1984.

2) Vuotuinen vuokramaksu on taloudellisen kehityksen turvaamisesta vuonna 1970 annetun lain voimassaolon päättymiseen saakka 589 mk.

Taloudellisen kasvun turvaamisesta vuonna 1970 annetun lain voimassaolon päättymisestä lukien vuotuinen vuokramaksu riippuu virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100», siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 287 mk vuodelta ja perusindeksinä 100 sekä että vuokraa kunkin kalenterivuoden aikana korotetaan tai alennetaan yhtä monella täydellä 10 %-lla perusvuokrasta kuin edellisen kalenterivuoden keskimääräinen elinkustannusindeksi poikkeaa täysinä kymmeninä prosentteina perusindeksistä. Mainitun lain voimassaoloaikana mahdollisesti tapahtunutta indeksin muutosta ei kuitenkaan oteta huomioon. Tämä ehto on voimassa siinä laajuudessa ja sellaisin mahdollisin muutoksin kuin taloudellisen kasvun turvaamisesta vuonna 1970 annetun lain 3 §:n 2 mom:ssa tarkoitettussa laissa säädetään.

Vuokramaksu on suoritettava Helsingin kaupungin rahatoimiston Kallion osastoon vuosittain viimeistään 15 p:nä heinäkuuta.

Ellei vuokramaksua erääntymispäivänä ole suoritettu, vuokramiehen on maksettava sille lankeamispäivästä maksupäivään viivästyskorkoa kaupunginhallituksen siitä kulloinkin voimassa olevan päätöksen mukaisesti.

3) Yhdistyksen on 31.12.1974 mennessä saneerattava ravintolarakennuksen yleisötilat. Ellei ko. työtä ole sanottuun päivään mennessä suoritettu, päättyy vuokra-aika välittömästi.

4) Yhdistyksen on pidettävä puhtaana rakennusten ympärillä olevat alueet. Kaupungin puolesta alueelle istutettujen kukkien ym. hoito kuuluu yhdistykselle.

5) Ravintolarakennuksessa tulee yhdistyksen ylläpitää ravintolaliikettä ainakin kesäkuun 10 p:n ja elokuun 20 p:n välisenä aikana.

6) Ravintolan hintojen tulee olla kohtuullisia.

7) Yhdistys ei saa rakentaa Mustikkamaalle ilman urheilu- ja ulkoilulautakunnan lupaa uudisrakennuksia eikä muita laitteita. Mikäli ravintola- tai ulkoilurakennuksiin tehdään muutoksia, joihin vaaditaan rakennustarkastusviranomaisten lupa, on piirustukset esitettävä urheilu- ja ulkoilulautakunnan hyväksyttäväksi.

8) Urheilu- ja ulkoilulautakunta sitoutuu olemaan vuokraamatta kenellekään muulle saarelta aluetta tai rakennusta ravintolan pitoa varten. Kuitenkin on urheilu- ja ulkoilulautakunnalla oikeus vuokrata hiekkarannalla oleva kioski virvoketarjoilua varten sekä oikeus myöntää saareen saapuville yhdistyksille tai seuroille lupa tarjoilla tilapäisesti virvokkeita ym. yhdistysten tai seurueiden jäsenille. Mustikkamaalle mahdollisesti rakennettavan uimalaitoksen kioskin vuokraajalla on samoin oikeus myydä uimalan alueella virvokkeita ym. uimalaitoksessa kävijöille. Mahdollisesti rakennettavan teatterin kioskinhoitajalla on oikeus myydä teatterin alueella virvokkeita ym. teatterissa kävijöille.

1. Kaupunginvaltuusto

9) Rakennuksia ja laitteita on hoidettava hyvin ja ne on pidettävä siistissä kunnossa. Samoin yhdistys on velvollinen ylläpitämään hyvää järjestystä niin ravintolassa ja muissa rakennuksissa kuin myös sillä alueella, jonka puhtaanapidosta yhdistyksen on huolehdittava, ja yhdistyksen tulee tässä noudattaa myös kaupungin antamia ja vastedes annettavia määräyksiä sekä järjestyssääntöjä.

10) Vuokramies on velvollinen korvauksetta ja ilman vuokranalennusta siirtämään kioskit toiseen urheilu- ja ulkoiluviraston saaresta osoittamaan paikkaan.

11) Urheilu- ja ulkoilulautakunnalla tai sen määräämillä henkilöillä on oikeus milloin tahansa toimittaa rakennusten ja puhtaana pidettävän alueen katselmus, josta on kuitenkin ilmoitettava yhdistykselle hyvissä ajoin sitä ennen.

12) Vuokramiehellä on oikeus kaupunkia kuulematta siirtää vuokraoikeus toiselle, mutta vuokramiehen tai luovutuksensaajan on ilmoitettava siirrosta urheilu- ja ulkoilulautakunnalle kuukauden kuluessa.

13) Jos vuokramies laiminlyö vuokramaksumen suorittamisen tai ellei hän määrääjassa poista kohdassa 10 mainitussa katselmuksessa havaittuja puutteellisuuksia tahi ellei hän muutoin noudata vuokrasopimuksen ehtoja taikka sopimuksen nojalla annettuja määräyksiä, vuokraoikeus on heti menetetty, jos urheilu- ja ulkoilulautakunta niin vaatii, minkä ohessa vuokramies on velvollinen korvaamaan kaupungille aiheuttamansa vahingon (10.6. 423 §).

Bensow Oy:lle päätettiin vuokrata kaupungin omistamalla maalla Kipparlahden venesatama-alueella sijaitseva, asemakaavaosaston piirustukseen n:o 6186/26.3.1969 merkitty, pinta-alaltaan n. 1 500 m²:n suuruinen maa-alue 31.5.1995 saakka seuraavilla ehdoilla:

1) Vuosivuokra on taloudellisen kehityksen turvaamisesta v. 1970 annetun lain voimassaolon päättymiseen saakka 2 250 mk. Lain päättymisestä lukien vuosivuokra riip-

puu virallisesta elinkustannusindeksistä »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana pidetään 1 357 mk vuodelta ja perusindeksinä 100. Vuokra on kunkin kalenterivuoden toisen neljänneksen alusta seuraavan kalenterivuoden ensimmäisen neljänneksen loppuun suoritettava niin monella täydellä 10 %:lla vastaavasti korotettuna tai alennettuna perusvuokrasta kuin edellisen kalenterivuoden keskimääräinen elinkustannusindeksi poikkeaa täysinä kymmeninä prosentteina perusindeksistä. Mainitun lain voimassaoloaikana mahdollisesti tapahtunutta indeksin muutosta ei kuitenkaan oteta huomioon. Tämä ehto on voimassa siinä laajuudessa ja sellaisin mahdollisin muutoksinkin kuin em. lain 3 §:n 2 mom:ssa tarkoitettussa laissa säädetään.

2) Vuokra-aluetta saadaan käyttää yksinomaan veneiden ja venemoottoreiden huoltoa sekä veneulkoilua ja -urheilua palveleviin tarkoituksiin. Venehuoltamotoiminta vuokra-alueella on saatettava käyntiin viimeistään yhden vuoden kuluessa vuokrakauden alkamispäivästä lukien.

3) Vuokra-alueelle asianomaisten viranomaisten hyväksymien piirustusten mukaan rakennettua rakennusta ei saada purkaa kokonaan eikä osittain kaupungin luvatta. Jos rakennus palaa osaksi tai kokonaan, on alueelle rakennettava vuoden kuluessa palosta vastaavanlaatuinen rakennus urheilu- ja ulkoilulautakunnan hyväksymien piirustusten mukaan.

Urheilu- ja ulkoilulautakunta voi hake- muksesta myöntää edellä määrätyn rakennusajan pidennystä.

Vuokra-alueelle rakennettaessa on noudatettava kulloinkin voimassa olevaa rakennusjärjestystä ja asemakaavamääräyksiä.

4) Vuokramies on velvollinen omalla kustannuksellaan rakentamaan tarvitsemansa vesi- ja viemärijohdot kaupungin määräysten mukaisesti.

5) Vuokramiehellä on oikeus siirtää kaupunkia kuulematta vuokraoikeus toiselle,

mutta vuokramiehen tai luovutuksensaajan on ilmoitettava siirrosta urheilu- ja ulkoilulautakunnalle 1 kk:n kuluessa. Tällöin on esitettävä luovutuskirja ja muut tarpeelliset asiakirjat jäljennöksineen. Entinen vuokramies vastaa vuokrasopimuksen täyttämistä, kunnes urheilu- ja ulkoilulautakunta on merkinnyt siirron. Sitä vastoin vuokramies ei saa luovuttaa vuokra-aluetta tai osaa siitä toisen käytettäväksi.

6) Kaupungilla on oikeus vuokramiehen kustannuksella hakea ja saada kiinnitys alueen vuokraoikeuteen ja rakennuksiin vuotuisen vuokramaksun suorittamisen vakuudeksi, kuitenkin enintään kolmentuhannen (3 000) mk:n määrään asti 12 %:n vuotuisine korkoineen.

7) Ellei vuokrasopimusta irtisanota jomaltakummalta puolen vähintään 6 kk ennen sopimusajan päättymistä, se jatkuu toistaiseksi 6 kk:n irtisanomisajoin.

8) Muilta osin noudatetaan urheilu- ja ulkoilulautakunnan päättämiä vuokrausehtoja (29.4. 311 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti urheilu- ja ulkoilulautakunnan vuokraamaan S. O. Fagerström Oy:lle kaupungin omistamalla maalla Vartiokylänlahden venesatama-alueella sijaitsevan, urheilu- ja ulkoiluviraston 30.9. 1969 päivätystä karttapiirroksesta n:o 414 lähemmin ilmenevän, pinta-alaltaan n. 3 100 m²:n suuruisen maa-alueen 31.5.1995 saakka mm. seuraavilla ehdoilla:

1) Ellei vuokrasopimusta irtisanota jomalta kummalta puolen vähintään 6 kk ennen sopimusajan päättymistä, se jatkuu toistaiseksi 6 kk:n irtisanomisajoin.

2) Vuotuinen vuokramaksu on taloudellisen kehityksen turvaamisesta v:ina 1968—1969 annetun lain voimassaolon päättymiseen saakka 4 650 mk. Sen jälkeen on vuotuinen vuokramaksu riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä »lokakuu 1951=100», siten, että perusvuokrana pidetään 2 214 mk ja perusindeksinä 100.

3) — 7) — — —

8) Kaupungilla on oikeus vuokramiehen kustannuksella hakea ja saada kiinnitys alueen vuokraoikeuteen ja rakennuksiin vuotuisen vuokramaksun suorittamisen vakuudeksi, kuitenkin enintään viidentuhannen (5 000) markan määrään asti 12 %:n korkoineen.

9) — — —

10) Vuokramies on velvollinen omalla kustannuksellaan rakentamaan Arkkitehtitoimisto Juutilainen—Kairamo—Pantzarin laitimassa, Vartiokylänlahden venesataman 27.8. 1969 päivätyssä asemapiirroksessa n:o K 51 01 esitetyt, vuokra-alueen pohjoispuolella sijaitsevat 43 pysäköintipaikkaa ja pitämään ne käyttökuunnossa.

Muut ehdot ovat tavanomaiset (7.1. 21 §).

Maa-alueen luovuttaminen pysäkkilevennystä varten. Kaupunginvaltuusto oikeutti urheilu- ja ulkoilulautakunnan luovuttamaan valtiolle sen toimesta tiealueena käytettäväksi korvauksetta n. 220 m²:n suuruisen alueen Vihdin kunnan Härkälän kylässä sijaitsevasta tilasta Uusikylä RN:o 1³²² linjauton pysäkkilevennyksen aikaansaamista varten tie- ja vesirakennuslaitoksen sitoumuslomakkeessa esitetyllä tavalla (11.11. 839 §).

Esikaupungeissa olevien mäkien kunnostamisesta pujotteluhiihtoon sopiviksi tekivät vt Hyvönen ym. aloitteen 15.4.1970. Aloitteessa kiinnitettiin huomiota siihen, että kaupungin vaihteleva maasto tarjoaa mahdollisuuksia pujotteluhiihtoon ainakin niille, jotka tyytyvät vaatimattomiin olosuhteisiin. Pujottelua pyritään selvästi harrastamaan mahdollisimman lähellä olevassa maastossa, jolloin vältetään raskaitten välineitten kuljettamisesta alueelta toiselle. Aloitteen tekijät kiinnittivät huomiota mm. siihen, että Roihuvuoren kansakoulun tuntumassa harrastetaan ahkerasti pujotteluhiihtoa, vaikka mäki on raivaamaton ja kaipaasi valaistusta. He esittivät, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään toimenpiteisiin asumalähiöissä olevien mäkien kunnostamiseksi pujotteluhiihtoon

1. Kaupunginvaltuusto

sopiviksi ja jo talvikaudeksi 1970/71 kunnostamaan Roihuvuoren kansakoulun läheisyydessä olevan rinteen tätä tarkoitusta varten. Urheilu- ja ulkoilulautakunta oli yhtynyt aloitteessa tehtyihin ehdotuksiin. Kaupungin alueella oli tällä hetkellä raivattuja ja valaistuja pujottelurinteitä Herttoniemessä, Pihlajamäessä, Meilahdessa ja Taivaskalliolla. Näiden mäkien vilkas käyttö osoitti tämän urheilumuodon suosion ja uusien pujottelurinteiden tarpeellisuuden. Lautakunta oli jo v:n 1967 talousarviossa esittänyt määrärahaa Roihuvuoren kansakoulun vieressä olevan mäen raivaamiseen pujottelurinteeksi. Työn alustava kustannusarvio oli 12 000 mk. Kiinteistölautakunta ilmoitti, että Roihuvuoren pujottelurinne oli tarkoitus raivata Sahaajakadun itäpuolelle Herttoniemen teollisuuskorttelin n:o 43071 ja Roihuvuoren kansakoulun väliseen maastoon, joka oli varattu puistoalueeksi. Pujottelusta oli tullut yleinen muotiharrastus. Joitakin vuosia sitten oli

nuorison keskuudessa samanlaisena harrastuksena hyppyrimäestä laskeminen. Helsingissä on 14 hyppyrimäkeä, jotka kahta lukuun ottamatta ovat miltei käyttämättä harrastuksen vähennyttyä. Hyppyrimäkien rinteitä voitaneenkin käyttää lasten pujotteluharrastuksiin. Varsinaiset pujottelurinteet taas vaativat huomattavasti laajempia ja pitempiä mäkiä, joten ne sopivat vain harvoihin maastonkohtiin Helsingissä. Varttuneeman nuorison ja aikuisten pujotteluharrastusta tyydyttämään soveltuisi esim. Paloheinän täyttöalue. Täyttö voitaisiin muotoilla tarkoitukseen soveltuvaksi ja siten käyttää hyödyksi alue, joka muutenkin on paljaana vuosikautia täytön jäljeltä. Koska täyttöpaikoista on puutetta, saattaisi pienehköjen mäkien rakentaminen lasten mäenlasku- ja leikkipaikoiksi olla asiallista niillä asuntoalueilla, joissa ei ole luonnonmäkiä. Valtuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (16.12. 976 §).

6. Yleisiä töitä koskevat asiat

Viranhaltijat. Rakennusviraston puisto-osaston talonmies-lämmittäjän 9. pl:aan kuuluva virka päätettiin muuttaa huoltomiehen viraksi (17.6. 496 §).

Kaupungin virastojen ja laitosten töiden antamisesta yksityisille urakoitsijoille aiheutuvista epäkohdista tekivät vt Laine ym. välikysymyksen 4.2.1970. Välikysymyksessä tiedusteltiin, onko kaupunginhallitus tietoinen siitä, että kaupungin virastojen ja laitosten töitä on viime vuosina annettu yhä enemmän yksityisille urakoitsijoille ja siten aiheutettu monenlaista haittaa kaupungin palveluksessa oleville sekä laitosten ja virastojen kehittämiselle, ja jos on, niin mihin toimenpiteisiin kaupunginhallitus on ryhtynyt tai aikoo ryhtyä tämän vahingollisen epäkohdan korjaamiseksi? Yleisten töiden lautakunta mainitsi, että työt ovat yleensä jakaantuneet vuosit-

tain siten, että rakennetuista kuutiometri-määristä noin puolet on tehty urakoitsijatyönä ja toinen puoli omana työnä. Talorakennusosaston omana työnä suoritetuissa töissä on kuitenkin jouduttu turvautumaan urakoitsijaliikkeisiin esim. LVI-, sähkö- ja maalaustöiden osalta, koska rakennusvirastolla ei ole näihin töihin tarvittavaa ammattitaitoista työvoimaa. Se että rakennusvirastossa on käytetty ammattitaitoista työvoimaa vähemmän ammattitaitoa vaativissa töissä, on johtunut siitä, ettei omia töitä aina voida synkronisoida siten, että ammattitaitoinen työntekijä heti jonkun työn päätyttyä voitaisiin siirtää omaa ammattiaan vastaavaan työhön. Tähän vaikuttaa mm. se, että rakennuspiirustukset ja -luvut kiertävät valtion ja kuntien hallintoelimissä oletettua kauemmin. Työntekijäin palkat on tällaisissa